

José Manuel Valdes Soto

A chilei-osztrák Valdes Soto (programfüzetben közreadott) rövid életrajza kalandos latin-amerikai művészi előéletet, illetve izgalmas gyakorlati munkát sejtetett. Az egyetlen napon, amikor bemelegítésen kívül workshopot is tartott, a tradicionális latin-amerikai táncokról adott elő „kisfilmek a nagyvilágból” jelleggel (két lánya segítségével bemutatott néhány ilyen táncot), majd salsát és egy kimondhatatlan nevű kolumbiai táncot tanított a résztvevőknek. Nos latin tánc háznak remek volt, drámagyakorlatnak kevésbé.

Végezetül szeretnék köszönetet mondani Hollós Józsefnek, akinek a segítségével nélkül nem vehettünk volna részt ezen a szakmailag feltétlenül hasznos rendezvényen.¹¹

Love can build a bridge

Richard Finch drámakurzusa Kaposváron

1995. április 11. 20.25 – Kaposvár

Lassan mindenki leszáll a vonatról. Sehol két bizonytalan ismeretlen. Mi lesz, ha nem szállnak le, nem érnek ide?

Kell, hogy jöjjenek. Hollós Jóska többszöri telefonnal – Anglia, Ausztria és Magyarország között – biztosan jelezte az érkezést.

Percekkel később: két boldog angol és két boldog magyar sóhajtott: Megérkeztünk. Megérkezték.

1995. április 12-13-14. – továbbra is Kaposvár, Tanítóképző Főiskola

A teremben – amely az elkövetkező drámakurzus helyszíne – Richard gondos ellenőrzése mindent rendben talált (CD-lejátszó, papírok, színesek stb.). Sokan vagyunk. Tizenöt évestől a negyven évesig. Bemutatkozás, információk egymásról, s kezdődik a munka. Gyönyörű alapozó játékok, kapcsolatkötések szóban, tekintettel, érintéssel. Figyelünk egymásra, Richardra, és izlelgetjük a gyönyörű zenék varázslatát. Kérdések fogalmazódnak: kész vagyok-e arra, hogy megérintsenek? Nyugodtan ott tudok-e lenni a kezemmel anélkül, hogy nyomnám vagy lökném a fejét, kezét? Az igazi kérdés nem az, mit csinálok a társammal, hanem hogy el tudom-e fogadni saját integritásomat ugyanúgy mint a másikat?

Egy élő, aktív kapcsolatban nehéz részekre bontani a folyamatot. Mégis: az emberi kommunikációban a kölcsönös viszony, ráhatás, azaz az interakció során a kapcsolat kimenetelét határozza meg, hogy miként tudunk együtt lenni a másikkal. Azoknak, akik hivatásuk gyakorlása során saját személyiségüket használják eszközként, fontos, hogy a lehető legobjektívebb tudásuk legyen érzelmeikről, reakcióikról, fizikai, mentális állapotukról. Az „önmagammá” válás lehetősége ez. Az ezt segítő játékhelyzetek az „érzékenyítés” tartományába sorolhatók. Ha figyelmet fordítunk a partner testtartására, gesztusaira, szemének mozgására, hangsúlyára, nonverbális kommunikációjának egész tartományára, akkor megnyitjuk azt a „csatornát”, ami nagyon fontos, s amit a kelletténél kevésbé használunk ki.

Miről szólnak az emlékezet pillanatfelvételei? Hidak épültek. Valós és szimbolikus értelemben is. A dráma az élet metaforája – rögzíti Richard. A három nap minden percének alap gondolata a különbségek ünneplése és az azonosságok felismerése volt. Gesztusok, segítő, megerősítő kézmozdulatok, a régóta elmondásra váró félelmek voltak jelen. Megismételhetetlen pillanatok. Igen: lehet más, máskor, máshol, másképp. De ez – többet nem.

Kapaszkodás a régóta gyűjtött varázsige után, amelyek lassan megszólalnak: „ha jól értem, azt mondd, hogy..., mit gondolsz most..., mit jelent számodra..., nézz a társadra..., gondold végig..., döntsd el..., vigyázz a másikra..., mit mondanál ebben a helyzetben..., segítsük egymást..., jelezd, ha gondod van..., fogalmazd meg...”

Feladathelyzetek, strukturált gyakorlatok, a drámapedagógia eszközrendszerét mozgósító játéksituációk, amelyek a birtoklás érzésétől az otthontalansáig fogták át az emberi élethelyzeteket. A játékok felépítése a személyes megszólaltatáson, saját jelzések adásán és fogadásán át a döntést követelő csoportfeladatokig juttattak el bennünket. A kezdeti feszültséget felváltotta a közös munka egymást segítő ereje. Volt helye a humornak, nevetésnek, a komoly vitának. Minden feladatblokkot elemzés, összefoglalás követett. A megélt játékok „vallatása”. Megfogalmazódott, hogy a helyzetek, szituációk megteremtése, a csoport szerepben tartása nehéz. Hogy az élményre, tudásra rákérdezés, a tanár kérdéskultúrája fontos elemek. Hogy kezdetben leginkább az aktívabbak mozdulnak, a teljes csoport mozgatása, reakciók, ötletek gondozása nehéz.

Elköszönésképp a csoport talál ki egy szeretet-játékot. Hosszú, kanyargó fonal vezette a becsukott szemű Richardot, állomásként egy-egy csoporttag állt. Érintés, gesztus, apró szeretet-morzsák: kövek, faág, piros-fehér-zöld szalag, gyöngy-varázsló, papírból hajtogatott figurák. Sok-sok kincs. S mellé zene. Presszeré. A „Csak dalok”. S szavak: szeretünk Richard.

1995. május 2. – Kaposvár

¹¹ Hana Kasikova és Radka Svobodová Innsbruckban tartott drámaórájáról lásd lapunkban Lipták Ildikó ismertetőjét és elemzését, míg Pinczés István és Alekszander Fjodorov tréningjéről Skoda Róbert írását a következő számban közöljük.

Leírtam az utolsó mondatot. Egyre csak az jár a fejemben, hogy a kavics... a kavics persze egyszerű. Csak az a bonyolult, ahogy és amíg ilyenné lett.

Tolnai Mária

Három nap az identitásról

a Magyar Pszichodráma Egyesület II. Országos Kongresszusa, Debrecen, 1995. március 9-11.

Nagy örömmre részt vehettem a kongresszuson – identitásomat illetően a drámajáték-vezetéssel ismerkedő logopédusként.

A három nap gazdag volt: mesebeli esztendő, programokkal, élményekkel, betekintéssel egy számomra gyakorlatilag ismeretlen világba.

A kongresszust *Pintér Gábor* nyitotta meg *Zerka Moreno* üzenetét tolmácsolva. Az előadások, csoportok a pszichodráma mentálhigiéniével való kapcsolata köré rendeződtek, nehéz választás elé állítva azt, aki itt és most szeretett volna mindenből egy keveset.

A morenoi gondolat, hogy az emberi spontaneitás és kreativitás cselekvésbe ágyazva érvényesül igazán, meghatározta a kongresszus munkaformáit. Az előadások mellett a résztvevők saját élményen keresztül nyerhettek bepillantást a különböző módszerekbe.

Az előadások közül a drámapedagógiához legközelebb állóként *Tunyogi Erzsébet* játékerápiájának videóval szemléltetett ismertetését ajánlom szeretettel a sérült gyermekeket nevelő családoknak és szakembereknek.

A „WORKSHOP”-ok és „WARMING UP”-ok világából pedig *Gabnai Katalin* vezetett el minket táltosokat, garabonciásokat és boszorkányokat évszázados gyökereinkig szép és igazi tárgyaival, gyönyörű magyar nyelven. (Az értelmezés során a katarzis csendesen kimúlt, de ez már nem drámapedagógia...)

Egészében: a pszichodramát mint az önismerethez vezető utat (saját élményként) segítségnek érzem ahhoz, hogy a drámapedagógus – attitűd, amely nem tűr semmilyen mértékű autoritást – kiteljesedhessék.

Bogdán Magdolna

logopédus

Tiszaújváros, Nevelési Tanácsadó

Kedves Barátunk!

Valamennyien tudjuk, hogy kapcsolataink a határon túli magyar pedagógusokkal egyre szélesednek.

Sokasodik a képzéseknek és találkozónak a száma országhatáron belül és túl, sokan vannak, akik – akár személyesen, akár szervezeten keresztül – hosszútávú kapcsolatokat alakítottak ki.

A hatékonyabb együttműködés és az ország sanyarú pénzügyei miatt – mely egyre kevésbé támogatja a programokat – szeretnénk feltérképezni és megtalálni a kapcsolódási pontokat, ezzel a Társaságon belül megkönnyíthetnénk mindenki számára a közös munkát.

Ezért kérjük, hogy július 30-ig küldjétek el címemre (5600 Békéscsaba, Luther u. 6.) azokat a programokat, amelyet szeretnétek ez ügyben szervezni, és jelezzétek azokat a határon túli igényeket is, amelyekről tudtok.

Köszönettel:

Fabulya Éva

elnökségi tag

Γ

Nagy részvétellel bonyolították le a IV. Országos Weöres Sándor Országos Gyermekszínház Fesztivál megyei és területi döntőit népművelő kollégáink.

Remélhetően a következő számunkban tanulságos összefoglalót nyújthatunk a látottakról.

Γ

A Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség és a Kárpátaljai Pedagógiai Szövetség ez évben is megtartotta a Kárpátaljai Magyar Gyermekszínház Találkozóját Munkácson május 13-14-én.

Γ

A Kárpátaljai Magyar Pedagógus Szövetségen belül megalakult a drámapedagógiai szekció. 25 fő részvételével tábort szerveznek Aklihegyen. Remélik az Anyanyelvi Konferencia és a Magyar Drámapedagógiai Társaság támogatását is.

Γ